

Sygn. akt II UK 188/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku W. S.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w W.
o policyjną rentę inwalidzką,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 września 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z
dnia 29 października 2012 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Odwołujący się – W. S. - wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu
Apelacyjnego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] z dnia
29 października 2012 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego: „art. 19
ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy
Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby
Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura
Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży
Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin i art. 115 § 13 Kodeksu karnego,
poprzez ich błędną wykładnię i zbyt wąskie rozumienie, a w konsekwencji przyjęcie
przez sąd II Instancji, że kilkunastoletnia aktywna i pasywna służba w Wywiadzie
Wojskowym PRL, w tym przekazanie około 100 razy tajnej dokumentacji

technologicznej, oraz podleganie obowiązkom takim jak zakaz opuszczania Republiki Federalnej Niemiec, zakaz kontaktowania się z mediami oraz innymi, pod rygorem uznania za zdrajcę i kary śmierci, nie pozwala na uznanie za funkcjonariusza służb mundurowych, podczas gdy prawidłowa analiza tych przepisów pozwala na wyciągnięcie wniosków zupełnie odwrotnych”, a także „naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a to w szczególności art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 232 zdanie drugie k.c. i art. 233 § 1 k.c., oraz art. 382 k.p.c. i art. 386 § 4 k.p.c., poprzez z jednej strony uznanie zasadności oddalenia wszystkich wniosków dowodowych Skarżącego, które zostały złożone w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a nadto poprzez oddalenie wszystkich wniosków dowodowych złożonych już w toku postępowania drugoinstancyjnego, bez jednoczesnego wzięcia pod uwagę, że określone okoliczności, w tym objęte tajemnicą państwową, a dotyczące działalności szpiegowskiej Skarżącego, nie mogłyby zostać ustalone przez Skarżącego samodzielnie, bez pośrednictwa sądu, a ostatecznie uznanie, że Skarżący nie udowodnił dochodzonego w postępowaniu w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych roszczenia”.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z tego względu, że „w niniejszej sprawie zachodzi przypadek wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego, które wymaga wykładni przez Sąd Najwyższy. Z jednej strony okoliczność ta uzasadniona jest istotnością sprawy dla samego Skarżącego, albowiem od rozstrzygnięcia przedmiotowego zagadnienia prawnego - wyjaśnienia czy rzeczywiście w ustalaniu faktów i ujawnianiu dowodów potwierdzających służbę wywiadowczą W. S. nie ma prawa liczyć na pomoc ze strony sądu, mimo że sam nie ma możliwości uzyskania dostępu do dokumentów objętych najwyższą klauzulą tajności, oraz czy w zakresie uznania statusu funkcjonariusza publicznego istotne znaczenie mają fakty dotyczące wykonywanej służby - zależy to, czy Skarżący będzie dysponował środkami do życia i związanym z tym zabezpieczeniem społecznym, a przede wszystkim, to czy uda się W. S. dowieść prawdy dotyczącej przeszłości swojej i swojej rodziny, w tym okoliczności dotyczących tragicznej śmierci ojca Skarżącego – L. S., który wedle wiedzy i dowodów zgromadzonych przez W. S. został zamordowany przez służby specjalne PRL. Jednocześnie jednak,

co bliższe jest treści art. 398 (9) § 1 pkt 1 k.p.c., Skarżący wskazuje również, że na istotność zagadnienia prawnego wskazuje prawdopodobna skala problemu przymusowej działalności szpiegowskiej na rzecz PRL, która prawdopodobnie dotyczyła znacznej liczby osób - obywateli PRL, którzy przebywając na terenie Europy Zachodniej prowadzili działalność wywiadowczą na rzecz Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Główny problem, który Skarżący przedstawia Sądowi Najwyższemu ma charakter proceduralny i sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy sąd może oddalać wnioski dowodowe, a jednocześnie nie podejmować działań z urzędu, które zmierzałyby do weryfikacji stanowiska powoda, w sytuacji gdy powód nie ma możliwości prawnych samodzielnego uzyskania dostępu do dowodów potwierdzających jego stanowisko z uwagi na ich objęcie klauzulą tajności".

Skarżący wskazał także, że „wniesiona przez niego skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu oczywistym”, a „oczywistość zasadności skargi kasacyjnej (...) wyraża się w tym, że nie powinno być tak, że sądy powszechne (I i II instancji) z jednej strony oddalają wszystkie wnioski dowodowe, a z drugiej twierdzą, że roszczenie nie zostało udowodnione”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W tym kontekście należy wskazać, że podstawowym celem instytucji przedsądu jest rozważenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności,

których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147; oraz z 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05).

Gdy idzie o stwierdzenie istotności zagadnień prawnych należy wskazać, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego oraz doktryny konkretyzuje się ona w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przesłankę występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego należy w tym kontekście rozumieć zatem jako konieczność uzasadnienia, dlaczego rozpoznanie skargi kasacyjnej będzie służyło rozwojowi prawa. Podkreślić przy tym należy, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej nie może być powoływaniem okoliczności istotnych tylko w ocenie samej strony, ale muszą one ściśle nawiązywać do przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku brak jednak należytego wyводу prawnego odnoszącego się do istnienia zagadnienia prawnego. Nie jest nim z pewnością poszukiwanie możliwości pozaustawowego zaliczenia skarżącego do grona funkcjonariuszy objętych regulacją ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 667 ze zm). Nie jest zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. kwestia: „czy rzeczywiście w ustalaniu faktów i ujawnianiu dowodów potwierdzających służbę wywiadowczą W. S. nie ma prawa liczyć na pomoc ze strony sądu, mimo że sam nie ma możliwości uzyskania dostępu do dokumentów objętych najwyższą klauzulą tajności, oraz czy w zakresie uznania statusu funkcjonariusza publicznego istotne znaczenie mają fakty dotyczące wykonywanej służby”, bowiem przedstawiona argumentacja nie odnosi się do wątpliwości interpretacyjnych na tle art. 232 *in fine* k.p.c., ale

sprowadza się do zarzutu nieprzeprowadzenia przez Sąd postępowania dowodowego z urzędu.

Odnosząc się natomiast do kwestii oczywistej zasadności skargi trzeba przypomnieć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego przesłanka ta wynika zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109, z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494, z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w zakresie dotyczącym jej oczywistej zasadności nie skonkretyzowano, jakie to wnioski dowodowe zostały oddalone przez Sąd. W istocie zatem nie wiadomo, czy dotyczyły one faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.). Tym samym skarżący nie wykazał oczywistej zasadności skargi, dla stwierdzenia której nie wystarczy samo „oczywiste” naruszenie przepisów postępowania bez wykazania, że miało no wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.

aw